

Spis treści

Wprowadzenie (<i>Bronisław Urban, Jan M. Stanik</i>)	9
ROZDZIAŁ 1. Resocjalizacja jako przedmiot badań interdyscyplinarnych	17
1.1. Teoria resocjalizacji w strukturze nauk społecznych (<i>Bronisław Urban</i>)	17
1.1.1. Filozofia a pedagogika resocjalizacyjna	18
1.1.2. Psychologia a pedagogika resocjalizacyjna	23
1.1.3. Socjologia a teoria resocjalizacyjna	24
1.1.4. Wizja ponowoczesności a perspektywa resocjalizacji	25
1.1.5. Metodologiczna niejednorodność i interdyscyplinarny charakter pedagogiki resocjalizacyjnej	29
1.2. Historia rozwoju praktyki resocjalizacyjnej w Polsce i na świecie (<i>Ewald Jacek Dukaczewski</i>)	31
1.2.1. Ewolucja stosowania kar	31
1.2.2. Rozwój placówek resocjalizacyjnych w Europie	33
1.2.3. Charakterystyczne systemy resocjalizacji	34
1.2.4. Rozwój resocjalizacji w Polsce	49
1.3. Różne ujęcia definicji resocjalizacji (<i>Lesław Pytka</i>)	73
1.4. Współczesne prądy w naukach społecznych a teoria i praktyka resocjalizacyjna	77
1.4.1. Psychologiczne podstawy resocjalizacji (<i>Kazimierz Pospiszyl</i>)	77
1.4.2. Resocjalizacja i praktyka resocjalizacyjna w ujęciu Czesława Czapówa (<i>Lesław Pytka</i>)	95
1.4.3. Zachowania dewiacyjne w założeniach symbolicznego interakcjonizmu. Implikacje dla praktyki resocjalizacyjnej (<i>Bronisław Urban</i>)	99
1.4.4. Wybrane koncepcje i wyniki badań kryminologicznych a perspektywy resocjalizacji (<i>Jan M. Stanik</i>)	116
ROZDZIAŁ 2. Zaburzenia w zachowaniu i niedostosowanie społeczne w świetle współczesnych wyników badań (<i>Bronisław Urban</i>)	136
2.1. Zaburzenia w zachowaniu – koncepcje teoretyczne, typologia i ewolucja	136
2.1.1. Zaburzenia w zachowaniu i niedostosowanie społeczne we współczesnych naukach o zachowaniu człowieka i resocjalizacji	137
2.1.2. Zaburzenia w zachowaniu i niedostosowanie społeczne we współczesnych teoriach (perspektywach) psychologicznych i socjologicznych	143
2.1.3. Typologia zaburzeń w zachowaniu i niedostosowania społecznego	153
2.1.4. Rozwój zaburzeń w zachowaniu w kierunku przestępczości	157
2.1.5. Zaburzenia w zachowaniu a status społeczny w grupie rówieśniczej	165

ROZDZIAŁ 3. Diagnozowanie niedostosowania społecznego i asocjalności (<i>Jan M. Stanik</i>)	168
3.1. Pojęcie niedostosowania społecznego (NS), asocjalności (A) i demoralizacji	170
3.1.1. Pojęcie asocjalności	176
3.1.2. Pojęcie demoralizacji	178
3.2. Ogólny model diagnozowania niedostosowania społecznego (NS) i asocjalności (A)	179
3.3. Styl życia jako nadrzędny konstrukt opisowy w diagnozowaniu (NS) i (A)	181
3.4. Czynniki ryzyka (NS) i (A) w instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych strukturach społecznych	184
3.4.1. Warunki opiekuńczo-wychowawcze w rodzinie nieletniego (WOWRN) jako parcjalny przedmiot diagnozowania (NS) i (A)	184
3.4.2. Efekty edukacyjno-wychowawcze (EWN) jako parcjalny przedmiot diagnozowania niedostosowania społecznego nieletnich	187
3.4.3. Funkcjonowanie w asocjalnych grupach podkulturowych jako parcjalny przedmiot diagnozowania (NS) i (A)	189
3.5. Realizacja osobistych zadań rozwojowych (OZR) jako przedmiot diagnozowania (NS) i (A) nieletnich	193
3.5.1. Pojęcie zadań rozwojowych	194
3.6. Diagnoza (NS) i (A) nieletnich w ujęciu psychologicznym	197
ROZDZIAŁ 4. Współczesne systemy resocjalizacyjne	203
4.1. Współczesne nurty w resocjalizacji (<i>Marek Konopczyński</i>)	203
4.1.1. Cztery koncepcje resocjalizacji	205
4.1.2. Teoria „rozwoju dojrzałości interpersonalnej” Sullivana i Granta	208
4.1.3. „Teatr życia codziennego” Goffmana	209
4.1.4. Koncepcja <i>resilience</i> (oporu-elastyczności)	210
4.2. Przykłady praktycznych modeli resocjalizacyjnych w różnych krajach (<i>Marian Kalinowski</i>)	213
4.2.1. Systemy resocjalizacji nieletnich w Wielkiej Brytanii	214
4.2.2. Francuski model resocjalizacji nieletnich	215
4.2.3. Model resocjalizacji nieletnich w Niemczech	219
4.2.4. Systemy postępowania z nieletnimi w krajach skandynawskich	222
ROZDZIAŁ 5. Resocjalizacja w ujęciu pedagogicznym	225
5.1. Cele resocjalizacji (<i>Stawomir Sobczak</i>)	225
5.1.1. Postawa aksjologiczna	227
5.1.2. Postawa antropologiczna	231
5.1.3. Teleologia wychowania resocjalizacyjnego	232
5.2. Struktura procesu resocjalizacji (<i>Marian Kalinowski</i>)	234
5.3. Zasady wychowania resocjalizującego (<i>Marian Kalinowski</i>)	237
5.4. Formy, metody i środki wychowania resocjalizującego (<i>Marian Kalinowski</i>)	240
5.5. Kształcenie resocjalizujące (<i>Adam Szecówka</i>)	249
5.5.1. Rola wykształcenia w readaptacji społecznej	251
5.5.2. Psychofizyczne i pedagogiczne uwarunkowania uczniów niedostosowanych społecznie	254
5.5.3. Desocjalizujące czynniki w środowisku szkoły masowej	256
5.5.4. Szkoła w placówce resocjalizacyjnej	261
5.5.5. Istota kształcenia resocjalizującego	265
5.5.6. Kierunki optymalizacji nauczania resocjalizującego	274
5.6. Twórcza resocjalizacja. Kształtowanie nowych tożsamości (<i>Marek Konopczyński</i>)	278
5.6.1. Zarys koncepcji twórczej resocjalizacji	278

5.6.2. Zalecenia metodyczne w procesie twórczej resocjalizacji	287
5.6.3. Strategie metodyczne w procesie twórczej resocjalizacji	292
5.6.4. Procedury metodyczne w procesie twórczej resocjalizacji	298
5.6.5. Twórcza resocjalizacja. Kreowanie alternatywnej tożsamości nieletnich	306
5.7. Ocena rezultatów resocjalizacji (<i>Bronisław Urban</i>)	312
ROZDZIAŁ 6. Resocjalizacja w zakładach karnych	318
6.1. Kara kryminalna i kara pozbawienia wolności (<i>Mieczysław Ciosek</i>)	318
6.1.1. Przestępstwo i kara kryminalna	318
6.1.2. Koncepcje kary kryminalnej	320
6.1.3. Funkcje kary pozbawienia wolności	322
6.2. Zakład karny jako instytucja resocjalizacyjna (<i>Mieczysław Ciosek</i>)	326
6.2.1. Zakład karny jako organizacja totalna	326
6.2.2. Personel więzienny i jego funkcje	329
6.2.3. Zasady funkcjonowania całej społeczności więziennej	337
6.2.4. Resocjalizacja jako nadrzędne zadanie całej społeczności więziennej	340
6.3. Podkultura więzienna jako bariera resocjalizacji penitencjarnej (<i>Mieczysław Ciosek</i>) ..	345
6.3.1. Pojęcie i geneza więziennej podkultury	345
6.3.2. Nieformalny kodeks postępowania więźniów	348
6.3.3. System komunikacji więźniów	352
6.3.4. Negatywne przejawy podkultury więziennej	355
6.4. Szanse resocjalizacji penitencjarnej (<i>Mieczysław Ciosek</i>)	358
6.5. Kategorie klasyfikacyjne i różnicowanie osobowościowe skazanych jako wyznaczniki celów i programów resocjalizacji penitencjarnej (<i>Jan Szatański</i>)	361
6.5.1. Klasyfikacje formalne (kodeksowe)	361
6.5.2. Kategoryzacje nieformalne (pozakodeksowe)	367
6.5.3. Różnicowanie populacji więziennej wyznacznikiem podatności na resocjalizację	371
6.5.4. Cele resocjalizacji penitencjarnej	375
6.5.5. Przedmiot diagnozy penitencjarnej tradycyjnej i zmodernizowanej	380
6.5.6. Resocjalizacja penitencjarna jako korektura zachowania oraz jako przemiana moralna skazanego i jej apogeum	385
6.5.7. Perspektywy komplementarnej readaptacji psychospołecznej więźniów „doczłowieczających się”	387
6.5.8. Zadania zmodernizowanej psychokorektury	392
Bibliografia	397
Indeks nazwisk	418
Indeks rzeczowy	426